نظارت و راهنمایی تعلیماتی (آموزشی) (سرفصل بازنگری شده پیشنهادی)		
تعداد واحد/ساعت	پیش نیاز/هم نیاز	از جدول
۲ واحد-نظری/۳۴ ساعت	مدیریت عمومی	۳

هدف:

دانشجویان در این درس به هدف‌های زیر دست می‌یابند:

- با مجموعهٔ مفاهیم، فرایندها، روش‌ها، برنامه‌ها و فعالیت‌هایی که منجر به اصلاح و بهبود جریان تدریس و یادگیری در معلمان و دانش‌آموزان می‌گردد، آشنا می‌شوند؛
- نحوهٔ پیدایش و سیر تحوّل موضوعی نظارت و راهنمایی آموزشی را درک می‌کنند؛
- با مبانی نظری نظارت و راهنمایی آموزشی، اصول و مؤلّفه‌های آن آشنا می‌شوند؛
- با مسؤولیت‌ها، نقش‌ها، جایگاه و مقام‌های سازمانی در نظارت و راهنمایی آموزشی آشنا می‌شوند و وظایف آنان را درک می‌کنند؛
- توانایی لازم برای ارزیابی و مقایسهٔ نظارت و راهنمایی آموزشی بر مبنای آموزه‌های اسلامی با نظارت و راهنمایی آموزشی بر مبنای دیدگاه‌های کلاسیک و معاصر را به دست می‌آورند.

مواردی که دانشجویان باید در این درس با آنها آشنا شوند:

موردی پیشنهاد نشده است.

توانایی‌ها و مهارت‌هایی که باید کسب شوند:

موردی پیشنهاد نشده است.

سرفصل درس:

۱. **مبانی مفهوم شناسی نظارت و راهنمایی آموزشی:**

۱.۱. مفهوم نظارت و راهنمایی آموزشی؛

۱.۲. اهمیّت و ضرورت نظارت و راهنمایی آموزشی؛

۱.۳. اهداف نظارت و راهنمایی آموزشی.

۲. **سیر تحوّل تاریخی مفاهیم نظارت و راهنمائی آموزشی؛**

۳. **دیدگاه‌های نظارت و راهنمایی آموزشی:**

۳.۱. سیمای نظارت و راهنمایی آموزشی؛
۳.۲. منابع اقتدار نظارت و راهنمایی آموزشی؛
۳.۳. نظارت و راهنمایی آموزشی به‌عنوان یک عمل اخلاقی؛
۳.۴. انگیزش، رضایت و محیط کار معلّمان؛
۳.۵. جوّ، فرهنگ و تغییر در مدرسه.

٤. **حیطهٔ عملکرد نظارت و راهنمایی آموزشی در مدرسه و خارج از مدرسه؛**

۵. **اصول و روش‌های نظارت و راهنمایی آموزشی؛**

۶. مؤلّفه‌های اصلی نظارت و راهنمایی آموزشی:

۶.۱. مدرسه به‌عنوان یک سیستم اجتماعی؛
۶.۲. سازمان رسمی و غیررسمی مدرسه؛
۶.۳. رهبری آموزشی در مدرسه؛
۶.۴. جوّ سازمانی مدرسه؛
۶.۵. جوّ کلاسی؛
۶.۶. معلّم؛
۶.۷. دانش‌آموز؛
۶.۸. وظایف آموزشی معلّم؛
۶.۹. برنامهٔ درسی؛
۶.۱۰. عملکرد کلاسی و مدرسه و....

۷. **ویژگی‌های مدارس اثربخش؛**

۸. ویژگی‌ها و مهارت‌های راهنمای آموزشی:

۸.۱. ویژگی‌های شخصیتی؛

۸.۲ ویژگی‌های فنّی و تخصّصی؛
۸.۳ ویژگی‌های ارتباطی.

۹. وظایف راهنمای آموزشی: کمک مستقیم به معلّمان؛

۱۰. نظارت و راهنمایی بالینی؛

۱۱. کمک غیرمستقیم به معلّمان:

۱۱.۱. رشد و توسعهٔ گروهی و رشد فردی معلّم؛
۱۱.۲. توسعهٔ برنامهٔ درسی؛
۱۱.۳. تحقیق در عملیات؛
۱۱.۴. تغییر و نوآوری؛
۱۱.۵. آموزش ضمن خدمت؛
۱۱.۶. آموزش‌های کارگاهی و ....

۱۲. روش‌های نظارت و راهنمایی آموزشی:

۱۲.۱. روش کنترل اطلاعاتی دستوری؛
۱۲.۲. روش اقداماتی دستوری؛
۱۲.۳. روش مبتنی بر تشریک مساعی؛
۱۲.۴. روش غیردستوری و ....

۱۳. روش مرتیگری، مدل‌سازی تدریس، تدوین مشترک؛

۱٤. نظارت و راهنمایی آموزشی و آیندهٔ آموزش و پرورش و مدارس؛

۱۵. دیدگاه اسلام نسبت به نظارت و راهنمایی آموزشی؛

۱٦. ارزیابی و مقایسهٔ دیدگاه اسلام و اندیشهٔ دنیای غرب در مورد نظارت و راهنمایی آموزشی.

الگوهای تدریس پیشنهادی:

روش سخنرانی، پرسش و پاسخ، حل مسأله، امتحانات کوتاه در هر جلسه، مشاهده و اجرای تدریس و ....

روش‌های ارزشیابی پیشنهادی:

برای ارزشیابی تلفیقی شیوه‌های زیر پیشنهاد می‌شود:

- آزمون کتبی از مباحث مختلف تدریس شده (تشریحی و چند گزینه‌ای) میان‌ترم و پایان‌ترم؛
- ارزشیابی از طرح و اجرای تدریس؛
- حضور و فعالیت دانشجو در طول ترم در کلاس.

منابع :

۱. منابع اصلی درس:

۱-۱. منابع لاتین و عربی:

منبعی معرفی نشده است.

۱-۲. منابع فارسی:

۱-۲-۱- منابع متداول فارسی (و ترجمه شده):

-نیکنامی، مصطفی. (۱۳۷۷). ***نظارت و راهنمایی آموزشی***. تهران: سمت.

-احمدی، غلامرضا؛ شهابی، سعیده. (مترجم). ***نظارت و راهنمایی در مدارس امروز***. تهران: دانشگاه آزاد اسلامی.

-وکیلی، منوچهر. (۱۳۷۵). ***نظارت و راهنمایی آموزشی***. تهران: پیام نور.

-بهرنگی، محمدرضا. (۱۳۷۶). ***نظارت و راهنمایی تعلیماتی***. تهران: کمال تربیت.

مدرس می‌تواند علاوه بر منابع فوق از سایر منابع نیز با تأیید گروه آموزشی استفاده کند.

۱-۲-۲ منابع فارسی با تأکید بر دیدگاه‌های ایرانی – اسلامی:

منبعی معرفی نشده است.

۲ .منابع مطالعاتی:

منبعی معرفی نشده است.